

Notulen - 3^e Bijeenkomst Gebiedsproces Schoonebeek

Datum: 06-10-2022; 19:30 – 21:30

Locatie: 't Aole Gemientehoes - Schoonebeek

Deelnemers

AANWEZIGEN:	AFWEZIG MET/ZONDER KENNISGEVING:
▪ Ruud Cino – ministerie van EZK (voorzitter) ▪ Henk Vredeveld – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ Harry de Heij - Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ Jos van Hees – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ Wim Akkerman – LTO afd. Schoonebeek ▪ John Egas – inwoner Schoonebeek ▪ A. Kruit – inwoner Schoonebeek ▪ Louise Sudmeijer – inwoner Schoonebeek ▪ Berthilde Bouman – inwoner Schoonebeek, Steunfractie D66 Drenthe ▪ Esther Brinkman – inwoner Stieltjeskanaal ▪ Irene Driehuis – inwoner Weijerswold ▪ Gerrit Wittenberg – inwoner (aanwoner S313) ▪ Gerrit Fransen ▪ Marineke Leijenhof – inwoner Schoonebeek ▪ Iwan de Lugt - Provincie Drenthe ▪ Hendrik Jan Laarman - Gemeente Emmen ▪ Rob Gort - Gemeente Coevorden ▪ Gerda Kos – Gemeente Coevorden ▪ Jan Ebbing – ministerie EZK ▪ Nicole Hardon - ministerie EZK ▪ Manon Nijman - NAM ▪ Hans Ardesch - NAM ▪ Erwin Bruinewoud - NAM ▪ Geske Barendregt – NAM (notulen) ▪ Brit van der Vleut (SodM) ▪ Cynthia Heijne (SodM)	▪ Kees Veenstra – dorpsportaal, Jaknikker ▪ Angelique Dompeling – campingeigenaar en omwonende SCH-447 ▪ Christian Gozevoort – Industriekring Schoonebeek ▪ Gerrit Pomp – inwoner Schoonebeek ▪ Fred van Lunen – inwoner Weijerswold ▪ Arend Breimer – inwoner Schoonebeek ▪ Herman van Rijn – inwoner Vliegghuis Coevorden ▪ Freek Ensink – inwoner Schoonebeek ▪ Karin Nijpma – inwoner Schoonebeek ▪ Gonnies Heidemans – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ Marcel Heidemans – Dorpsbelangen Schoonebeek ▪ Jan Nicolaï – Natuurvereniging Stroomdal ▪ Peter Wolken – Industriekring Schoonebeek ▪ Johan Scheltens – inwoner Schoonebeek ▪ Tom Grobbe – Waterschap Vechtstromen ▪ Jan Horring – inwoner Padhuis ▪ Erik van Loon – Gemeente Emmen ▪ Jacob Spiegelaar - NAM

Agenda

Voorafgaand aan de vergadering is een concept-agenda rondgestuurd naar de genodigden (zie bijlage 1).

Opening

Voorzitter Ruud Cino heet iedereen welkom. Hij benoemt een wisseling bij EZK, vanaf heden zal Nicole Hardon de rol van Jan Ebbing overnemen.

Notulen en Q&A

De notulen van 21 september zijn vooraf in concept toegestuurd en worden besproken. Er zijn een aantal aanvullingen en vragen:

- Men mist de door NAM gemaakte opmerking dat het bedrijf onder verscherpt toezicht van SodM zou kunnen blijven als dat de zorgen onder bewoners vermindert. SodM – vanavond aanwezig – geeft aan dat dit niet door een bedrijf zelf kan worden bepaald, dit is aan de toezichthouder om te bepalen.
- Er was toegezegd dat de mer-beoordeling en vergunningen op korte termijn beschikbaar zouden komen, is dat inmiddels zo? NAM legt uit dat dit nog niet af is en naar verwachting nog enkele weken duurt. Een aantal onderdelen (zoals geluid) wil men nog verder uitzoeken. Zodra het klaar is wordt men geïnformeerd.
- Er is bestuurlijk overleg geweest waar gesproken zou worden over de inzet van een onafhankelijk voorzitter, wat is de uitkomst? De bestuurders waren positief en hen is gevraagd met een voorstel te komen wie dit zou kunnen invullen. Ook de aanwezigen mogen met suggesties komen.
- Ook de notulen van 20 juli komen nogmaals ter sprake. In het verslag van 21 september stond dat er geen opmerkingen waren op die notulen, dat is niet correct. Een van de aanwezigen heeft destijds benoemd dat het uitgangspunt zou moeten zijn dat er overeenstemming ontstaat over preventieve maatregelen en compensatie voor inwoners van het gebied voor eventuele (toekomstige) schade, en verzoekt dit alsnog op te nemen in het verslag.

Met inachtneming van bovenstaande worden beide verslagen vastgesteld. Ze worden op de website geplaatst (<https://mijnbouwvergunningen.nl/>).

De Q&A bevat een overzicht van vragen en antwoorden. Dit is een groeiend document waarbij de laatste versie voorafgaand aan elke bijeenkomst wordt gedeeld. Aanwezigen geven aan dat sommige antwoorden te kort door de bocht zijn met een verwijzing naar documenten, men wil een volledig antwoord in begrijpelijke taal. Ook zijn een aantal vragen die gesteld zijn, niet terug te vinden in het overzicht. De voorzitter verzoekt EZK en NAM de beantwoording met meer scherppte en zorgvuldigheid te doen. Afgesproken wordt dat ook de vragen die gedurende deze avonden worden gesteld, inclusief de antwoorden, op te nemen in de Q&A (**actie**).

Tenslotte wordt het voorstel ingebracht dat de mailadressen van de deelnemers met elkaar gedeeld kunnen worden, opdat men onderling contact kan houden of informatie uit kan wisselen. Vanuit de AVG is niet alles mogelijk, wellicht kan elke deelnemer om toestemming worden gevraagd, ook bij de mensen die niet aanwezig zijn. De voorzitter zegt toe te gaan verkennen welke mogelijkheden er zijn, opdat dit de volgende keer geregeld kan worden (**actie**).

AANVULLING D.D. 03-11-2022

Bij het bespreken van deze notulen op 27 oktober zijn de volgende aanvullingen gedaan:

- Er zijn vragen over de overgangssituatie gesteld, of de afspraken uit het afsprakenkader ook van toepassing zijn op de eventuele transitie. Dit is door de NAM bevestigd.
- Er is gevraagd naar de leiding in ROW2, de buis is hier gescheurd en dat zou zijn ontstaan door zoutkruip. NAM geeft aan dat dat niet het geval was, en dat dit in de vorige vergadering ook door NAM is aangegeven.

Presentatie SodM

Op verzoek van de deelnemers is het Staatstoezicht op de Mijnen (SodM) uitgenodigd voor een presentatie over hun rol en bevoegdheden (slides bijgevoegd in bijlage 2). Die bestaat uit toezicht houden en handhaven, gevraagd en ongevraagd advies geven, maar ook zorgen voor kennisuitwisseling en wetenschappelijk onderzoek. Het SodM is onafhankelijk, zij bepalen zelf waar en wanneer ze optreden. De presentatie gaat vervolgens in op de lekkages in Emlichheim (Duitsland) en de problemen met de putten in Twente. Bedrijven monitoren zelf en geven de uitkomsten door aan SodM. SodM controleert dat dit tijdig gebeurt, juist gebeurt en op de juiste stoffen en op de juiste hoeveelheid. Een vergelijking met een auto wordt gemaakt: er knippert een lampje, dan kom je in actie en je naar de garage. Na de constatering van te hoge percentages Toluene heeft SodM een waarschuwing aan NAM gegeven, toen vervolgens een scheur in een buis ontstond is NAM onder verscherpt toezicht geplaatst.

Het volgende komt ter sprake:

- De deelnemers in de zaal merken op dat deze rol vooral reactief is en vinden dat niet geruststellend. Het kan dus voorkomen dat problemen pas na langere tijd worden ontdekt. Ze zien graag meer toezicht. Ook lijkt het op 'slager keurt zijn eigen vlees', de NAM moet namelijk zelf zijn gegevens doorgeven aan SodM. Men spreekt af dat dit een punt is dat in het Afsprakenkader uitgewerkt kan worden (**punt Afsprakenkader**).
- Waarom heeft het in Twente enkele jaren geduurd voordat SodM in actie kwam? SodM legt uit dat toezicht houden niet altijd leidt tot handhaven. In dit geval betrof het een stof die uit de diepe ondergrond kwam en daar ook bleef, er waren geen proportionele veiligheidsissues. Na de breuk in een buitenmantel van een put was er een nieuwe situatie en werd NAM onder verscherpt toezicht geplaatst. Deze afweging wordt continu gemaakt.
- Waarom afspraken in vergunningen opnemen als er niet wordt gehandhaafd? De voorzitter legt uit dat deze vergunning eerst onder de provincie viel, en later is overgedragen naar EZK. Beide instanties gebruiken andere voorwaarden, dit kan hebben meegespeeld. Dit neemt niet weg dat handhaven op hetgeen in een vergunningen staat gebruikelijk zou moeten zijn of dat de vergunning moet worden aangepast.
- De zorg leeft dat door de energiecrisis er extra politieke druk op EZK wordt gelegd om die oliewinning gauw weer open te krijgen. SodM benadrukt haar onafhankelijkheid, zij kijken naar de veiligheid en niet naar politieke omstandigheden. EZK geeft aan dat de Staatssecretaris de opdracht heeft gegeven om een open en zorgvuldig proces in te richten met als doel de oliewinning mogelijk te maken. Deze oliewinning en daarbij behorende waterinjectie moet wel veilig en verantwoord kunnen plaatsvinden. Het opstellen van een afsprakenkader is onderdeel van dit gebiedsproces.
- Gaat SodM uit van een nulmeting ten aanzien van bodemdaling? Men maakt zich zorgen over mogelijke schade, een nulmeting kan helderheid geven, ook voor NAM, want oude scheuren zijn dan immers ook in beeld gebracht. Men is niet gerust op een goede afhandeling van schade. NAM geeft aan dat ze onderscheid maken in de bouwfase en productiefase. Bij de bouwfase wordt monitoring aangebracht aan gebouwen om te meten. Bij de productiefase wordt er op een andere manier gemeten; in Zuidoost Drenthe ligt een uitgebreid meetnet dat bodemdaling monitort. Op www.nlog.nl worden de gegevens gepubliceerd. NAM geeft aan dat er verschillende onderzoeken zijn gedaan naar schade aan woningen door bodemdaling. Deze zullen worden gedeeld en opgenomen in de Q&A. Conclusie van de rapporten is dat er op de onderzochte locaties bodemdaling als gevolg van olie- en gaswinning is opgetreden, maar aangezien deze gering en gelijkmatig is, heeft dit niet geleid tot schade.
- SodM geeft aan dat een meetplan onderdeel is van de vergunningaanvraag. Men vraagt of hier aanvullende voorwaarden in kunnen worden opgenomen. SodM geeft aan dat dat kan, maar dat zij als onafhankelijke partij bepalen of dat nodig en wenselijk is. De voorzitter geeft aan dat nulmetingen ingewikkeld zijn, omdat oorzaak en gevolg niet altijd te

herleiden zijn. Wel is de zorg duidelijk, evenals de wens om nadere afspraken te maken over hoe we hier op een goede manier invulling aan kunnen geven (**punt afsprakenkader**).

- Gevraagd wordt hoe vaak SodM controleert. SodM legt uit dat er normaal gesproken eens per jaar drukmetingen worden gedaan, locatiebezoeken vinden niet elk jaar plaats, elektronisch wordt met regelmaat gemonitord (de kalibraties van meters, dataloggers uitlezen, juiste metingen in systemen e.d.). Onder verscherpt toezicht gebeurt er meer, dan kijkt SodM vrijwel continu mee. Kan SodM ook meer doen? Onder verscherpt toezicht kan er meer, maar dit is niet altijd een wenselijke situatie. Er kan altijd iets gebeuren, je moet ten alle tijden voorbereid zijn. NAM heeft intern het werkproces aangepast en vereist actie bij abrupte drukverlaging. De gegevens van de drukmeting zijn ook onderdeel van het monitoringplan. De aanwezigen geven aan toch graag meer (toe)zicht op de drukmetingen te willen als de winning in uitvoering is. Met elkaar nagaan hoe hier invulling aan kan worden gegeven (**punt afsprakenkader**).
- Gevraagd wordt om meer inzicht over de behandeling en het (her)gebruik van water. Het thema waterbehandeling wordt geagendeerd voor een volgende bijeenkomst.

Opzet Afsprakenkader

Het Afsprakenkader is een document dat de komende weken in overleg wordt gevuld. Uit bovenstaande discussie zijn onderstaande punten te halen die een plek gaan krijgen:

1. Er zijn zorgen voor een goede afhandeling van eventuele schade en men wil hier goede afspraken over maken, er is verzoek om het vastleggen van de nul-situatie. Het idee wordt geopperd om dit punt voor te leggen aan een verzekeraar.
2. Er zijn zorgen over de monitoring: hoe kunnen we waarborgen dat er goed wordt toegezien op regelmatige en zorgvuldige monitoring op een werkbare manier.

Aanvullend wordt het volgende benoemd: we doen dit samen, als individuele bewoners sta je er niet alleen voor, het zou goed zijn om hier ook iets over op te nemen in het Afsprakenkader.

Men benoemt het dilemma dat dit een kleine groep is die hier op eigen titel zit en niet namens een brede vertegenwoordiging. Hoe wordt de rest van de omgeving betrokken?

De voorzitter geeft aan dat er in het proces ruimte is om de omgeving mee te nemen. Eerder dit jaar was er een publieksbijeenkomst en die zal dit najaar nog een keer worden georganiseerd. Deelnemers vragen aandacht voor een zorgvuldige uitnodiging (persoonlijk en in de openbare kranten, ook bij nee-nee-stickers). Een goed moment zal zijn als er een concept Afsprakenkader is om te presenteren en input op te halen. Ook moet er dan ruimte zijn om vragen te kunnen stellen aan experts.

Gemeenteraden en provinciale statenleden zijn gekozen volksvertegenwoordigers, ook zij worden geïnformeerd.

Conclusies / Samenvatting / Afspraken / Communicatie

De voorzitter bedankt iedereen voor de inbreng en voorbereidingen. Waarschijnlijk was dit zijn laatste keer als voorzitter, hopelijk is er volgende keer de onafhankelijk voorzitter bekend. In de afsluiting komt het volgende naar voren:

- Mochten er ideeën zijn voor thema's/onderwerpen in de sessies daarna, dan kunnen deze worden doorgegeven aan EZK (Yasmin Broere yasmin.broere@rvo.nl).

- Men stelt voor om een algemeen mailadres in het leven te roepen, zodat mailtjes niet afhankelijk zijn van een persoon. Voorzitter zegt toe dit te verkennen (**actie**).
- Voor de volgende keer wil men graag het KNMI en de Technische commissie bodembeweging (Tcbb) uitnodigen, om meer te horen over metingen, nulmetingen en schadeafhandeling (**actie**).
- Ander thema voor een volgende keer is meer informatie over de plannen zelf.
- In het begin van dit traject was er een klankbordgroep onder leiding van twee wethouders van Emmen en Coevorden. Die groep is nu opgegaan in deze grotere groep. Er is geen behoefte om apart met de eerdere klankbordgroep nogmaals bijeen te komen.

Afsluiting / Wvttk

De volgende bijeenkomst zal plaatsvinden op donderdag 27 oktober van 19:30 – 21:30 uur. NB: dit wijkt af van de eerdere planning.

De volgende data zijn vast gereserveerd:

- Do. 10-11-22
- Do. 23-11-22
- Wo. 7-12-22

BIJLAGE 1: Agenda 6 oktober 2022

Agenda 3^e Ronde Tafelsessie

Donderdag 6 oktober 19.30 tot 21.30 uur 't Aole Gemientehoes Schoonebeek

- 19.30 Opening en welkom
- 19.45 Presentatie en beantwoording vragen door SodM
- 20.45 Afsprakenkader
- 21.15 Planning Ronde Tafelsessies en afsluiting